

Forfatter: Knudsen, Jakob

Titel: Udrag fra Sind (Danske Klassikere)

Citation: Knudsen, Jakob: "Sind", i Knudsen, Jakob: *Sind*, udg. af Esther Kielberg , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1996, s. 237. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-knudsenj02val-shoot-idm140237360249392.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Sind

Hvalp: her nok: laban. - *Friskole(undervisning)*: her vel om en grundtvig-koldsk præget privat skole, hvor forældrene selv vælger læreren, jf. omtalen af Per Hjarmsteds grundtvigske venner s. 34. Den første grundtvigske friskole oprettedes af Kr. Kold 1852. - *Muhammedanisme*: islam, arab.: hengivelse i Allahs vilje, religion stiftet af Muhammed ml. 610 og 632 og influeret af jødedom, kristendom og gi. nærorientalske religioner. M. bygger på Koranen og på sunna (sædvane i den første menighed), som er rettesnor i alle livets forhold. M. er udbredt i Nord- og Centralafrika, Mellemste Østen, Indonesien og Malaysia. - *Brahmanisme*: periode i den ind. religionshistorie; af nogle forskere brugt som betegnelse for den ældre hinduisme, dvs. perioden fra o. 600 f.Kr. til ca. 400 e.Kr. B.s kilder er Upanishaderne og litteraturen om Brahma, som er personifikationen af det upersonlige begreb brahma, det højeste princip i tilværelsen. Brahma blev navnet på skaberguden i en treenighed, der desuden består af Vishnu (opretholderen) og Shiva (ødelæggeren). - *Buddhisme*: ind. religion grdl. af filosofen Buddha ca. 500 f.Kr.; dens højeste mål er opnåelsen af nirvana, det smerteløse intet, livsbegærets ophør, idet lidelse betragtes som en følge af livsbegær. 238 B. blev statsreligion i Indien i 3. årh. f.Kr. og bredte sig herfra til andre asiatiske lande. - *Confucianisme*: var fra 1. årh. f.Kr. og indtil o. midten af 20. årh. Kinas statsreligion; har haft betydning for hele Østasien. C. grunder sig på den kin. filosof Kungfutses (lat. Confucius, 557-479 f.Kr.) tanker. Hans disciple videreudviklede heraf et system, if. hvilket himlen, jorden og mennesket udgør en trehed og kejseren er himlens repræsentant på jorden. - *Mormonerne*: »de sidste dages hellige«, kirkesamfund stiftet 1830 i USA af Joseph Smith, som hævdede, at profeten Mormon i en åbenbaring havde påbudt ham at genoprette Kristi kirke på jorden. I Danmark, hvortil et stort antal missionærer ankom 1849, vandt m. fra 1850 til ca. 1880 udbredelse ikke mindst i Nordjylland. M.s missionerende virksomhed gav anledning til ekstatiske optrin, fx når de nye tilhængere blev døbt i lokale gadekær og mergelgrave. Mange danskere udvandrede til mormonstaten Utah.